

**Az óra időpontja:** 2019. 10. 24, 12:00-12:45

**Iskola, osztály:** ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium, 7.A osztály

**Iskola neve és címe:** ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium, 1088, Budapest Trefort utca 8.

**Tanít:** Erdélyi Renáta

**Témakör megnevezése:** Afrika, Ausztrália és a világtenger földrajza

**Tanítási egység (téma) címe:** A Nílus-deltától Fokföldre – Országok Afrikában

**Az óra (jellemző) típusa:** Új ismereteket szerző és feldolgozó óra.

### 1. Tantervi követelmények

**1.1. A tanítási óra oktatási céljai:** A diákok felismerjék, hogy a különböző mutatók alapján Afrika szegény, kontinensnek számít, mégis egyfajta kettősség jellemzi, hiszen jelen vannak közepesen fejlett országok is a kontinensen, illetve egyre minőségibb szolgáltatásokkal várják a turistákat.

**1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:** A tanulók képesek legyenek szempontok mentén összehasonlítani országokat. Rendszerszemlélet fejlesztése.

**1.3. A tanítási óra nevelési céljai:**

**1.4. Oktatási követelmények:** A kritikai gondolkodás fejlesztése a földrészek társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok elemzésével, illetve a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepének, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak, társadalmi és környezeti következményeinek megvilágításával.

a. Fogalmak:

- új fogalmak: szektor, primer szektor, szekunder szektor, terciér és kvaterner szektor
- megerősítendő fogalmak: ősföld, átmeneti öv, egyenlítői öv, térítői öv, gyarmatosítás

b. Folyamatok:

- új folyamatok:
- megerősítendő folyamatok:

c. Összefüggések:

- új összefüggések: A természeti feltételek hogyan befolyásolják Afrika mezőgazdaságát, illetve iparát.
- megerősítendő összefüggések: A tanulók képesek összekapcsolni a gyarmati múltból fakadó negatív következményeit a jelen jellemzőivel.

c. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek: atlaszhasználat és ábraelemzések – a tanulók képesek az atlasz jelkulcsát, valamint az egyes diagramok adatait leolvasni, összehasonlítani.

d. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek: Kommunikációs kompetencia, matematikai kompetencia (diagramkészítések)

e. Főbb tanulói tevékenységek: Egyéni és páros munka

2. Szemléltető és munkaeszközök:

Összehasonlító táblázat

PPT <https://drive.google.com/file/d/1ALqLlGVnQBCUuixOSgTaTZ7RP9g-cyT/view>

**3. Felhasznált irodalom:** F. KUSZTOR ADÉL – DR. MAKÁDI MARIANN – POKK PÉTER – SZŐLŐSSY LÁSZLÓ 2018.  
OFI Földrajz 7. tankönyv. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet. Eszterházy Károly Egyetem, Eger.

### Az óra felépítése

| Idő      | Az óra menete                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Didaktikai mozzanat | Módszer                                                            | Munkaforma   | Eszköz                                          |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------------------------------------|
| 0-2 perc | Előző órákon vett ismeretek felelevenítése:<br>Hogyan változott Afrika népessége a gyarmatosítás óta.<br><u>Tanári tevékenység:</u> „Az országok népessége nem ad elegendő információt az országok összehasonlításához. Nem tudunk meg elég információt az országokról.”                                                                    | Ráhangolódás        | Kérdezés                                                           | Egyéni munka | Kivetítő<br>PPT-n szereplő 34. és 35. dia       |
| 2-3 perc | Hogyan hasonlíthatók össze az egyes országok?<br>- Mit jelent a szektor?<br>- Mivel foglalkoznak az egyes szektorok?                                                                                                                                                                                                                        | Ismeretbővítés      | Tanári magyarázat                                                  | Egyéni munka | Szemléltetőeszköz:<br>táblarajz<br>Kréta, tábla |
| 2-3 perc | <u>Tanári tevékenység:</u> Az alábbi táblázatban láthatjátok az egyes szektorokat. Párosítsátok az egyes példákat a szektorokkal.”                                                                                                                                                                                                          |                     | Feladatmegoldás                                                    | Páros munka  | PPT-n 36. dia                                   |
| 1-2 perc | Az egyes szektorokhoz tartozó példák megbeszélése.                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                     | Ellenőrzés, értékelés.                                             |              |                                                 |
| 3-4 perc | Gazdasági szerkezeti ábrák elemzése:<br><u>Tanári tevékenység:</u> Ezen a két kördiagramon láthatjátok, hogyan oszlanak meg az egyes szektorok.<br>Tegyetek 3-3 megállapítást az egyes kördiagramokhoz! Írjátok le a füzetbe!                                                                                                               |                     | Feladatmegoldás<br>Kiemelt készség, képesség fejlesztése (elemzés) | Páros munka  | PPT-n 37. dia                                   |
| 1-2 perc | Az állítások megbeszélése                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                     | Ellenőrzés, értékelés                                              |              |                                                 |
| 2 perc   | Az egyes országok összehasonlítása az alábbi szempontok segítségével:<br>- Hol helyezkedik el az ország (melyik éghajlati övben)<br>- Foglalkozási szerkezet<br>- Bányászat, nyersanyag-kitermelés<br>- Turizmus, turisztikai potenciál<br>Országok:<br>- Nigéria<br>- Kongói Demokratikus Közt.<br>- Egyiptom<br>- Dél-afrikai Köztársaság | Feladatkielölés     | Tanári magyarázat                                                  |              | Összehasonlító táblázat                         |

|             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                            |                                                                                             |              |                                                                                                        |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8<br>perc   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- A kapott országot a gyerekek elhelyezik a kapott térképvázlatban.</li> <li>- Melyik éghajlati övben helyezkedik el?</li> <li>- Rajzold meg az egyes országok foglalkozási szerkezetét!</li> </ul> <p><u>Tanári tevékenység:</u> A tanár segít az egyes csoportoknak. Az ábrázolt (nagy százalékban jelen levő) gazdasági tevékenységek miért fontosak az adott ország életében?<br/>Egyiptom: Nílus<br/>Dél-afrikai Köztársaság: szolgáltatások<br/>Nigéria: Mezőgazdaság</p> | <p>Tevékenykedtetés</p> <p>Megbeszélés</p> | <p>Feladatmegoldás<br/>Kiemelt készség és képesség fejlesztése</p> <p>Tanári magyarázat</p> | Páros munka  | Összehasonlító táblázat                                                                                |
| 3<br>perc   | Feladat ellenőrzése                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                            | Ellenőrzés, értékelés                                                                       |              |                                                                                                        |
| 1-2<br>perc | <p>Tanári tevékenység: Most meg fogjuk nézni, hogy mi jelenthet kiutat Afrikának!</p> <p>Olvasd le a térképről, milyen ásványkincsekben, nyersanyagokban gazdag Afrika?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Tevékenykedtetés                           | Kiemelt készség és képesség fejlesztése (atlaszhasználat)                                   | Egyéni munka | Személtetőeszköz arra, hogy nem csak az elemzendő országok bővelkednek ásványkincsekben: PPT-n 38. dia |
| 3-5<br>perc | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Miért lehet Afrika ilyen gazdag ásványkincsekben?</li> <li>- Miért nem történik változás?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ismeretbővítés                             | Tanári magyarázat                                                                           | Egyéni munka | Személtetőeszköz: Táblarajz                                                                            |
| 8<br>perc   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Olvasd el az alábbi szövegeket, majd fogalmazd meg milyen turisztikai potenciállal rendelkeznek az egyes Afrikai országok!</li> <li>- Milyen kifejezések utalnak a bizonytalan politikai helyzetre?</li> <li>- Milyen hatással lehet ez a turizmusra?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                              | Tevékenykedtetés                           | Kiemelt készség és képesség fejlesztése (Szövegfeldolgozás)                                 | Páros munka  | PPT-n az egyes nevezetességek felvillantása 39. diától                                                 |
| 1-2<br>perc | <p>Óra összegzése:</p> <p>Mely országot tartjátok a legfejletlenebbnek az adatok elemzése alapján?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                            |                                                                                             |              |                                                                                                        |

## 1. Szövegek:

*„A Kruger Nemzeti Park a legnagyobb dél-afrikai természetvédelmi terület. Itt biztonsági kockázattal nem jár, ha valaki egy szafarin szeretne részt venni. A turisták körében emiatt igen népszerű program, illetve az itt fellelhető gazdag állat és növényvilág is igen figyelemreméltó. Ebben a parkban még találkozhatunk fehér orrszarvúval, elefánttal és kafferbivallyal is. A parkot évente fél millió turista keresi fel.*

- *„Johannesburg fura hely, az emberek 3-5 méteres kőkerítések között élnek, aminek a tetején elektromos drótkerítés húzódik. Mintha egy luxus börtönben lenének. A gazdagok félnek a szegényektől.”*

*Egyiptom elsősorban híres történelmi nevezetességei miatt híresek (Gízai piramisok, Théba és Luxor). Évente 8-10 millió turista keresi fel ezeket a látnivalókat. Turisták véleményei:*

- *„Nagyon sok jót hallottam az egyiptomi hajóutakról, ezért mi is befizettünk egy egész napos hajóútra. Kairóból indulunk reggel 5-kor. Aki elég szemfüles volt láthatott nílusi vízilovat is, de rengeteg halászhajót is láttunk. Az idegenvezetőink nagy vigyáztak ránk egész nap. Este 8-ra értünk haza a szállodába, de örök élmény volt.*
- *Hurghadában szálltunk meg, ahol bámulatos 5 csillagos szállodák sorakoztak. Kipróbáltam a bűvárkodást is, gyönyörű halakat, korallt láttam a tengerben.*

*Péter Nigériába szeretett volna utazni. Ezt olvasta a Külügyi Szolgálat honlapján az országgal kapcsolatban: Nigéria meghatározott részeire a turistának tilos menni a terrorfenyegetések, emberrablások miatt. Nigéria nincs felkészülve turisták fogadására, e tekintetben gyenge az infrastruktúra, a 800 kilométer hosszú óceáni partvonal kihasználatlan a turizmus szempontjából*

## 2. Foglalkozási szerkezethez adatok

Nigéria lakossága 186 millió fő

Mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya: 49% -> 91 millió embernek nyújt megélhetést

Iparban foglalkoztatottak aránya: 8,5% -> közel 16 millió embert foglalkoztat

Szolgáltatásokban foglalkoztatottak aránya: 43% -> 80 millió embert foglalkoztat

Dél – afrikai köztársaság lakossága 54,3 millió fő

Mezőgazdaságban a lakosság 4%-a dolgozik -> 2,1 millió fő

Iparban a lakosság 18%-a dolgozik -> 9,7 millió ember

Szolgáltatási szektorban 66% -> 35 millió fő

Egyiptom lakossága 94,7%

Mezőgazdaságban a lakosság 29,2%-a dolgozik -> 27 millió ember

Iparban 23,5%-a dolgozik -> 22,2 millió embert foglalkoztat

Szolgáltatások 47,3% -> közel 45 millió ember

